

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Regela
Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 20-81.
Törvényszéki lajstromozási szám: 44.
Dos. No. 890-1938. Trib. Cluj, Secția III.

Kiadótulajdonos:
„JÓESTÉT!” Újságkiadóvállalat R.-T.
Felelős szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1939. MÁRCIUS 28.
VIII. évfolyam, 82. szám.

Vasárnap

Armand Calinescu miniszterelnök:

„Románia semmiféle kivételes katonai, pénzügyi vagy gazdasági intézkedést nem fogantatosított”

(BUCUREȘTI.) Armand Calinescu miniszterelnök fogadta a romániai és külföldi újságírókat, akiknek részére a következő nyilatkozatot adta:

— Néhány tartalékos korosztálynak az ország egyes részeiben történt behívása kizárólag preventív jellegű intézkedés volt és ezek a csapatok egyáltalában nem vonultak fel a határokra. Ha a nemzetközi légkör 10-15 napon belül — úgy, amint azt mi joggal reméljük — kitisztul, úgy a tartalékosokat azonnal szabadságra küldjük és le-szereljük. Addig is intézkedések történtek, hogy ezek az összpontosítások ne bénítsák meg a gazdasági

életet és tevékenységet, ne tartsák vissza gyakorlati katonai szolgálata-ra a gazdasági élet értékes elemeit. Egyidejűleg intézkedés történt abban az irányban is, hogy a gyakorlatra behívott korosztályok ellátása ne a detail piacokról történjék, hogy ily módon a polgári lakosság ellátásában semmiféle zavar ne ke-letkezzék. Ami a romániai állam-vasutakat illeti — folytatta nyilat-kozatát Armand Calinescu minisz-terelnök és hadügyminiszter — ki-jelenthetem, hogy semmiféle külön-leges intézkedés nem történt a for-galom lebonyolítása tekintetében. Semmiféle kivételes pénzügyi vagy

gazdasági intézkedést a román kor-mány nem fogantatosított, mert a tartalékosok behívása a rendes ko-retek között történt. Ime, ezek azok a jelenségek és tények, amelyek indokoltá teszik, hogy a legtelje-sebb nyugalommal és hidegvérrel fogadják mindenki ezeket az intéz-kedéseket. Hangsúlyozom, hogy a tartalékosok mély benyomást keltő hazaszeretettel és példás fegyelem-mel teljesítették kötelességüket. Az államszépezt minden tekintetben hi-bátlanul működött, a büszkeség ér-zésének és a teljes biztonság átér-zésének egyidejű megnyilvánulásá-val.

Danzig is visszakerül Németországhoz!

Franciaországban nagy megnyugvást keltett a román-német gazdasági egyezmény - Koncentrációs kormány alakul Angliában és Jugo-szláviában - Általános enyhülés a nemzetközi helyzetben

Madridba ma vonulnak be Franco tábornok csapatai

A legújabb nemzetközi eseményekről a következő jelentéseink számolnak be:

A NEMZETKÖZI ESEMÉNYEK AZ ANGOL ALSÓHÁZ ULÉSÉN

(LONDON.) Az alsóház mai ülésén Attlee örnagy, a munkáspárt vezére kérdést intézett a kormányhoz, abban a helyzetben van-e a kormányfő, hogy hátfőn nyilatkozhassék a legutóbbi nemzetközi eseményekről és főleg a romániai és magyarországi helyzetről, amelyben a román-német gazdasági egyezmény következtében gyökeres változás állott be. A felszólalásra sir John Simon pénzügyi kancellár azonnal válaszolt és kijelentette, hogy a kormány éber figyelemmel figyeli az eseményeket és mielőlt szükségessé fogja érezni, a legteljesebb részletes-ségű felvilágosítást fogja megadni Chamberlain az elhangzott kérdésekre.

(LONDON.) Angol politikai vezetők és kormányfőrák megállapítása sze-rint a megkötött román-német gazda-sági egyezmény még nem jelenti azt, hogy Románia teljes mértékben csatla-kozott a tengely-hatalmakhoz. Német-ország gazdasági tulsulva nem jelent teljes külpolitikai megkötöttséget Ro-mánia részére.

ANGOL MEGÁLLAPÍTÁS SZERINT IS LÉNYEGESEN ENYHÜLT A NEMZETKÖZI HELYZET

(LONDON.) Angol politikai körök-ben megnyugvással állapítják meg, hogy az általános külpolitikai helyzet lényegesen javult. Az összes angol lapok nagy jelentőséget tulajdonítanak

Viktor Emanuel olasz király és csá-szárnak a fasiszta nagytanács ülésén elmondott trónbeszédének, amelyet messzemenő politikai események beve-zetjének tekintenek. Angol körökben megnyugvást keltett az is, hogy Maisky, a szovjet londoni nagykövete közölte Halifax külügyminiszterrel, hogy a szovjet kormány a maga részé-ről elfogadja a legutóbbi nemzetközi eseményekkel kapcsolatban angol és francia részről közösen kiadandó nyi-latkozatot és ahhoz a maga részéről is csatlakozik.

NEMZETI KORMÁNY ALAKUL ANGLIÁBAN

(LONDON.) A Daily Mail jelentése szerint Angliában rövidesen „koncen-trációs kormány” alakul. Chamberlain angol miniszterelnök és Halifax kül-ügyminiszter sorra felkeresték az összes ellenzéki pártok vezéreit, akik-kei beható tárgyalásokat folytattak a nemzeti jellegű kormány megalakítása érdekében. A lap jelentése szerint a munkáspártnak több miniszteri és

államtitkári tárcát ajánlottak fel a megalakítandó új kormányban. A tár-gyalások még folyamatban vannak és valószínű, hogy azok teljes sikerrel fognak végbemenni. Az angol politikai élet vezetői hangsúlyozzák, hogy a je-lenlegi nemzetközi helyzetben és a nemzetközi eseményekkel kapcsolato-san elengedhetetlen szükségesnek lát-szik a nemzeti erők összefogása.

FRANCIAORSZÁGBAN MEG-NYUGVÁST KELTETT A ROMÁN-NÉMET GAZDASÁGI EGYEZMÉNY

(PÁRIS.) A Románia és Németország között megkötött gazdasági egyezmény nagy megnyugvást keltett Franciaor-szágbán. A Jour megállapítása szerint Németország az egyezményben gazda-sági ellenőrzött biztosított ugyan a ma-ga részére, de az egyezmény megkö-tése — hivatalos francia körök meg-állapítása és felfogása szerint is — Európának ezen a kényes pontján lé-nyegesen enyhítette a feszültséget és nyugalmi állapotot teremtett.

A danzigi korridor visszakerül Németországhoz

(PÁRIS.) Beavatott francia körök értesítése szerint Danzig és a korridor még ebben a hónapban csatlakozni fog Németországhoz. A danzig S. A. csa-patok már hivatalos értesítést kaptak, hogy a folyó évi április elsejétől kezd-ve a hivatalos német karhatalom oszta-gainak tekintendők és mint ilyeneket fogják kezelni. A francia lapok jelen-tése szerint Danzig és a korridor csat-lakozása Németországhoz Lengyelor-szág hozzájárulásával és beleegyezésé-vel történt. A korridortól délre fekvő

községek helyzetének szabályozása ké-sőbb fog megtörténni.

Keletporoszországnak Pomerániával egyesített területén Lengyelország — mint a saját szuverenitása alá tartozó sávterületen — gépkocsit és külön vasutvonalat fog kapni Gdynia kikö-tője felé. A lengyel-német legújabb megállapodás Danzig és a korridor kér-désében óriási feltűnést, de egyben általános megnyugvást is keltett.

LEBRUN VISSZATÉRT PÁRISBA (LONDON.) Lebrun francia köztár-

sági elnök és felesége tegnap elutaz-tak az angol fővárosból. Bucsuztatásuk éppen olyan lelkes és ünnepi külsősé-gek között történt, mint fogadtatásuk. A köztársasági elnök tegnap már meg is érkezett Calaisba, ahol meleg ün-neplésben részesítették.

KONCENTRÁCIÓS KORMÁNY ALAKUL JUGOSZLÁVIÁBAN

(BELGRÁD.) (Avala.) Macek, a hor-vát parasztpárt vezére tegnap kihall-gatáson volt Pál régenshercegnél, aki-vel hosszabb tanácskozást folytatott le, amelynek eredményeként rövidesen koncentrációs kormány alakul Jugo-szláviában. Az új kormányfő Simovics tábornok lesz, esetleg Jovanovics, aki Macek jelöltje. Az utóbbinak kormány-alakítással való megbízása azonban nem valószínű. Cvetkovics hátfőn Zágr-ába utazik, hogy ott Macekkel tár-gyaljon. Ennek a tárgyalásnak a befe-jezése után Cvetkovics jelenlegi má-niszterelnök lemond és ekkor kerül sor a koncentrációs kormány megalakítá-sára. A koncentrációs kormány kereté-ben a horvátok saját ügyüket teljesen önállóan intéznék. Az államvezetés és a hadsereg irányítása a szerbek és horvátok egyenlő arányos vezetése mellett történik. Jugoszlávia külpoliti-kai irányvezetése a koncentrációs kor-mány alatt is teljesen változatlan ma-radna.

EGYELŐRE SZABAD AZ ÁRU-CSEREFORGALOM CSEH- ÉS MORVAORSZÁG, VALAMINT SZLOVENSZKÓ KÖZÖTT.

(BERLIN.) (Rador.) Cseh- és Morva-ország, valamint Szlovákia között a kereskedelmi kapcsolat és forgalom

minden korlátozástól mentes és a három területről minden különösebb rendszabály nélkül bonyolítható le az árucseret forgalom. Német hatóságok részéről még semmiféle olyan intézkedés nem történt, mintha Cseh-, Morvaország és Szlovénia között vámhatárt szándékoznának létesíteni.

MINEK KÜSZÖNHETI MAGYARORSZÁG KÁRPÁTALJAI SIKERÉT?

(BUDAPEST.) (Rador.) Gróf Teleki Pál magyar miniszterelnök a kormánytagjai előtt kijelentette, hogy Magyarország a Kárpátalja kérdésében elért eredményét és sikerét annak köszönheti, hogy kellő időben csatlakozott a Berlin-Róma tengelyhez.

A SZLOVÁK ÉS KÁRPÁTALJAI HATÁR KÖVETKEZMÉNYE

(BERLIN.) (Rador.) Német politikai körökben meg erősítik azt a magyar részről is megállapított és gróf Csáky István magyar külügyminiszternek a képviselőházban megtartott külpolitikai beszámolójában ismertetett tényt, hogy a Szlovákia és Magyarország határán történt legutóbbi incidensek annak a következményei, hogy Szlovákia és Kárpátalja között tulajdonképpen nem volt és ma sincs pontosan megállapított néprajzi határ. A határt annak idején a cseh közigazgatási hatóságok állapították meg, anélkül, azonban, hogy figyelembe vették volna a néprajzi helyzetet, a területek lakosságának etnikai jellegét. Teljesen saját tetszésük szerint, és öletszerűen vonták meg Szlovénia és Kárpátalja között a földrajzi határt. Ilyen körülmények között könnyen érthető, hogy a Kárpátalját megszálló magyar csapatok a néprajzi és földrajzi határt nem ismerve, jóhiszeműen és minden támadó szándék nélkül Szlovákia területére tévedtek és kisebb, jelentéktelenebb összecsapások történtek a megszálló magyar csapatok és a szlovák katonaság között.

JAPÁN TILTAKOZÁS MOSZKVA-BAN

(TOKIO.) Savata japán külügyminiszteri államtitkár erősen tiltakozott a szovjet kormánytól azok ellen a sértő kifejezések ellen, amelyek a nemrégiben Moszkvában megtartott kommunista kongresszuson Japánról elhangzottak.

BOMBAMERÉNYLET HAIFÁBAN

(HAIFA.) (Rador.) A kikötőváros európai negyedében újabb bomba robbant, amely egy arabot megölt. A terroristák Tulkarem mellett ismét akcióba léptek és igen komoly károkat okoztak.

ÖSSZEÜLT A CSEH NEMZETI TANÁCS

(PRÁGA.) (Rador.) A cseh nemzeti tanács tegnap ült össze először. Hachala volt köztársasági elnök vezetésével. Hachala az ülésen beszédet mondott, amelyben hangsúlyozta, hogy a nemzeti tanácsnak feladata az, hogy tartóan őrkdjék a cseh nép érdekeit.

LENGYELORSZÁG KÜLPOLITIKÁJA

(VARSÓ.) (Rador.) Jólértesült körök úgy tudják, hogy Lengyelország nem adott végleges választ az angol-francia és orosz egyezményhez való csatlakozás kérdésében, amennyiben nem váltott semmiféle pontosan körvonalazott politikai és katonai kötelezettséget. Hangoztatják azt is, hogy a német tevékenység, amely Szlovákia és Memel vidékén történt, tökéletes semlegességet kíván a két hatalmi blokk kérdésében.

(BERLIN.) (Rador.) Valdemaras, a litván köztársaság volt diktátora, aki a maga kezében kerítette annak idején a hatalmat, a Havas távirati ügynökség jelentése szerint Berlinben tartózkodik és kihallgatást kért Hitler vezér és kancellártól. A francia távirati iroda tudósítójának jelentése szerint Valdemaras azért jelenik meg Hitlernél, hogy a vezérkancellár, illetve Németország hatékony segítségét kérje Litvánia felszabadítása érdekében.

Valdemaras tudvalevőleg az 1920-as évek közepe táján, mint akkori kormányelnök szétkergette a parlamentet és felfüggesztve a demokratikus alkotmányt, korlátlan hatalommal uralkodott az országban. Ellenfeleit börtönbe vetette, vagy pedig kivégeztette. Az ellenzéki hangulat azonban mind erősebb lett az országban. Az elégedetlenség végül is kirobbant és Valdemaras megbuktatták. A diktátor akkor külföldre menekült. Később megengedték neki, hogy hazatérjen. Nem sokkal később megint puccsot kísérelt meg a Smetona elnök vezetése alatti kormányzat ellen. Puccskísérlete azonban kudarcot vallott. Letartóztatták és a hadbíróság huszévi várfogságra ítélte.

Franco csapatai szombaton bevonulnak Madridba

(LONDON.) (Rador.) Burgosi körökben megerősítik azt a hírt, hogy a spanyol polgárháború befejezetnek tekinthető. A köztársasági kormány — mint tegnapi számunkban már jelentetük — közölte Franco megbízottjával, hogy hajlandó minden feltétel nélkül a békekötésre, illetve a köztársasági csapatok belefáradva a céltalan küzdelembe, feltétel nélkül is leteszik a fegyvert Franco seregei előtt. Burgosi hivatalos körökben egyébként biztosra veszik, hogy Franco csapatai legkésőbb szombaton délelőtt bevonulnak Madridba.

(MADRID.) Az összes olasz lapok nagy szenzációként és az öröm hangján közlik, hogy Madrid átadása küszöbön áll. A köztársasági rádióállomás tegnapi leadása szerint Madrid átadása a nemzeti csapatok részére most már nem is órák, hanem percek kérdése.

(RÓMA.) Az olasz lapok jelentése szerint a burgosi kormány két futár megbízottja jelentkezett tegnap a madridi nemzetvédelmi tanácsnál és felszólította a tanácsot Madrid azonnal és minden feltétel nélkül való átadására, valamint arra, hogy ismerje el Franco tábornokot az egyesített spanyol hadsereg legfőbb parancsnokának és az egyesített Spanyolország államfőjének. A köztársasági nemzetvédelmi tanács elfogadta ezeket a feltételeket, mindössze azt kérte, hogy néhány köztársasági vezető részére engedjék meg, hogy külföldre utazhassék és külföldön telepedjenek le. A köztársasági nemzetvédelmi tanács megállapítása szerint a Madrid helyzete teljesen tarthatatlanná vált. A városban éhség és járványos betegség pusztít, amelynek következtében már 2000 ember halt meg.

DR. SCHACHT VISSZATÉR A NÉMET BIRODALMI BANK ELÉRE

(LONDON.) Göring marsall felkérte dr. Schacht Hjalmar, a német Birodalmi Bank volt kormányzóját, hogy térjen vissza Svájból és folytassa ott a megkezdett kölcsöntárgyalásokat. A kölcsön alapjául az a 18.5 millió angol font szolgálna fedezetül, amelyet a német kormány Cseh- és Morvaországnak a birodalomhoz történt csatlakozása után, mint külön alapot kezel. Hír szerint dr. Schacht elfogadta ezt a megbízatást és bizonyosra vehető az is, hogy Schacht rövidesen visszatér kormányzói minőségben a német Birodalmi Bank élére.

DALADIER RÁDIÓBESZÉDE

(LONDON.) A Daily Mail jelentése szerint Daladier francia miniszterelnök nagyszabású rádióbeszédet mond, melyben ismertetni fogja a nemzetközi eseményeket és azokban Anglia és Franciaország álláspontját.

BALOLDALI PUCCSKÍSÉRLET EQUADORBAN

(QUITO.) Ecuador fővárosában államcsínyt leplezték le, amely nem sikerült. Az egyetemen a baloldali diákságot szervezték meg és bujtották fel arra, hogy hajtsa végre az államcsínyt. A hatóságok elfogták egy volt miniszter levelét, akinek felfogása közismerten baloldali és aki levelében azt az utasítást adta az egyetemi hallgatóknak, hogy szállják meg a középületeket és ragadják magukhoz a hatalmat.

Büntetéséből több évet ki is töltött, majd kegyelmet kapott. Valdemaras azonban a hozzá hasonló nyugtalan lelkek módszere szerint most megint hatalomra igyekszik torni. Litvánia tudvalevőleg nemrég kibékült a lengyelekkel, akikkel Vilna és Grodno elragadása miatt hosszú esztendőkn át ellenséges viszonyban volt. A lengvél jelentős gazdasági befolyást gyakorolnak a kis köztársaságra. Litvánia ezenkívül gazdasági és politikai kapcsolatokat tart fenn Szovjetországgal is. Ugy látszik Valdemaras ezt a kettős kapcsolatot tartja veszedelmesnek és inkább a németek védelmét kéri. Lépésének még kiszámíthatatlan következményei lehetnek.

A puccs tervezői és résztvevői ellen szigorú eljárás indítottak

(VARSÓ.) (Rador.) Az Express Pórnappal a következőket írja: Az új helyzet azt teszi Lengyelország kötelességévé, hogy ne várakozzunk különböző kijelentésekre és különböző hatalmi tömbök kialakulására. Lengyelország tudatában van a maga erejének és háboríthatatlanul akar élni határai között. Szükséges az, hogy fejlesszük hadi erőnket és megerősítsük az ország gazdasági életét.

OLASZORSZÁG IGAZSÁGOS BÉKÉT AKAR

(RÓMA.) (Rador.) A Giornale d'Italia a következőket írja: A demokrata államok megkísérelték, hogy téves értelmezést adjanak Viktor Emanuel olasz király és császár legutóbbi trónbeszéde egyes fejezeteinek. A ferdtésekkel szemben leszögezzük: Olaszország békét akar, még pedig igazságos békét az összes népek igazsága és Olaszország igazsága érdekében.

ANGOL MINISZTERTANÁCS, AMELYRŐL NEM ADTAK KI JELENTÉST

(LONDON.) (Rador.) A Downing Streeten tegnap minisztertanácsot tartottak, amelyen résztvettek a nemzetvédelmi miniszter, a gyarmatiügyi miniszter, lord Halifax külügyminiszter és Sir John Simon kincstári kancellár is. A minisztertanácsról nem adtak ki semmiféle hivatalos jelentést. Annak lefolyását és határozatait egyelőre titokként őrzi. Kiszivárgott hírek szerint a minisztertanács fontos nemzetvédelmi kérdéseket tárgyaltak meg, többek között a kötelező nemzetvédelmi szolgálat megszervezésének kérdését.

NÉMETORSZÁG KÜLÖN TANFOLYAMON KÉSZITI ELŐ VISSZASZERZENDŐ GYARMATAI RÉSZÉRE A TISZTVISELŐKET

(BERLIN.) (Rador.) Von Epp tábornok Santhoffenben a nemzeti szociálisták tisztviselői előtt nagyszabású beszédet mondott, amelyben többek között kijelentette:

— Azok a kellemetlen benyomások, amelyeket Németország legutóbbi Nyugat- és Délnyugateurópa fővárosaiban keltettek, de semmi a viláson nem gátolhat meg bennünket gyarmati igényekben.

A német kormány ezeket a köztisztviselőket már megfelelő módon előkészíti, mint a német gyarmatok leendő vezetőit és ezek előtt a tisztviselők előtt jelentette ki beszéde további folyamán Von Epp tábornok:

— Elengedhetetlen, hogy mi, akik a legerősebbek vagyunk Európában, résztvegyünk a világ feletti uralomban és maradéktalanul érvényesíthessük elvitathatatlan jogainkat!

— Borzalmas bányakatasztrófa Törökországban Isztambuli jelentés szerint a Sungulidaki bányavídekben borzalmas katasztrófa történt. A Fekete tenger mentén lévő bányák egyikében ugyanis bányalégrobbanás következett, több tärna fele beomlott és eltemette a bányában foglalkozkodó bányászokat. Eddig 22 halottat hoztak fel a mentőosztagok emberei a beomlott tárnákból. Többen életveszélyesen megsebesültek.

Megszűntetik a CFR au.ouomilájai

(BUCURESTI.) Ghelmegeanu Mihail közlekedésügyi miniszter rendeletétörvényt terjeszt II. Károly király Ófelsége elé, amely rendelettörvény módosítja a CFR szervezetét. A rendelettörvény indoklása megállapítja, hogy a CFR részére adott önkormányzat nem hozta meg a kívánt eredményeket, závarokat idézett elő és gyakran hatásköri összeütközéseket.

Tesztelés

Kisorsolták a Román Kupa elődöntőit. Bukarestből jelentik: A labdarúgószövetség tegnap este kisorsolta a Román Kupa elődöntőit. A sorsolás a következő párosítást eredményezte: Venus-Carpati, Sportul Studentesc-TMAC, AMTE-Prahova, Rapid-Unirea Tricolor és Monitorul Oficial mérkőzés győztese.

Kalocsay, a prágai Sparta sokszoros válogatott csatára otthagyja egyesületét és a Kispest csapatához szegődik. BINDEA TÖBBENEM FUTBALLOZHAT! Temesvárról jelentik: A román válogatott jobbszélsője többé nem rughatja a bőrt Bindea betegség miatt nem ültetheti magára a mez, amelynek annyi dicsőséget szerzett. Az orvosok a kiváló jobbszélsőt eltiltották a labdarúgástól, akinek egy mérkőzése az életébe kerül. A román sportkövetemény sajnálással vette tudomásul Bindea kényszer visszavonulását, akinek nélkülözése a román labdarúgásban érzékeny veszteséget jelent.

Tănăsescu újabb veresége Cannesban. Cannesból jelentik: A nemzetközi teniszversenyen Tănăsescu, az ismert román versenyző a vegyespáros középöntőjében a francia Lafargue oldalán 6:4, 6:2 arányban vereséget szenvedett a Petra-Weivers francia kettőstől.

— Másodszori olvasásban is megszavazta a magyar parlament a zsidótörvényt. Budapestről jelentik: A magyar képviselőház pénteken délután fél 2 órákor másodszori olvasásban is részletes vita után, amely gyakran igen heves volt, megszavazta a zsidóság gazdasági és politikai térfoglalásának korlátozásáról szóló törvényt. Különösen Ruppert Rezső, Vázsonyi János és a szociáldemokrata képviselők, valamint a jobboldaliak között volt éles vita. Tasnády Nagy András igazságügyi miniszter minden egyes felszólalásra válaszolt. A képviselőház hétfőn harmadszori olvasásban veszi tárgyalás alá a törvényjavaslatot, amelyet megszavazás után azonnal átküldenek a felsőházba.

— Hitler kancellár köszönete Horthy kormányzónak. Budapestről jelentik: Ernánnsdorff budapesti német nagykövet tegnap megjelent gróf Csáky István magyar külügyminiszternél és Hitler kancellár meleg üdvözlését és köszönetét tolmácsolta Horthy Miklós kormányzó részére a legutóbbi nemzetközi eseményekkel kapcsolatban a magyar kormányzó részéről történt szerencsekívánatokért.

— A legnagyobb eszt kitüntetést kapta Horthy Miklós kormányzó. Budapestről jelentik: Seiter eszt külügyminiszter kihallgatáson jelent meg Horthy Miklós kormányzónál és az eszt kormány nevében átadta a legmagasabb eszt kitüntetést, az eszt fehér csillagrend nagykeresztjét a nyakláncal. Horthy Miklós kormányzó megköszönte a magas kitüntetést, majd vilásláreggelit adott, amelyen a kormányzó felesége is megjelent, az eszt külügyminiszter tiszteletére. Az eszt külügyminiszter a kormányzói látogatás után a külügyminisztériumban tett látogatást.

— Április 2-án kezdődik a romániai iskolák husvétü szünete. Bucurestiből jelentik: Petre Andrei nemzetevelésiügyi miniszter rendeletet adott ki, amelynek értelmében a romániai iskolák husvétü szünete április 2-án, virágvasárnapon veszi kezdetét.

Apróhirdetések

APRÓHIRDETÉSI ARANK a vasárnap reggel megjelenő lapunkban szavanként 2 lej, vastagabb betűkkel 4 lej, legkisebb hirdetés 20 lej. Jelligés és cím nélküli hirdetések kezelési díja 10 lej.

VILLANYONDOLÁS HULLAMOSAN, minden kellemetlen érzéstől mentesítve 8 hónapi garancia mellett már 150 lejűtől. Nizza, C. Reg. Ferdinand 30. Hölgy fodrászat. (3927)

ADÁS-VÉTEL

FEHÉR modern mély gyermekkosci eladó. Str. Căp. Ignati 13. (3937)

JÓFORGALMU trafik központban elköltözés miatt átvehető. Cím a kiadóban. (3932)

100 lej előleggel heti 50 lej részletfizetésre vásárolhat férfi és női cipőket és választékban. Arco, Memorandului 25. (T2055)

PRIMA fejőstehenek istállófelosztás miatt eladók. Dr. Gáliszternél, Str. Grădinarilor 9. (Házsongárd.) (3839)

ELADÓ rádió 2+1 egybeépített hálózati, minden elfogadható árért. Str. Calvin 18. szuterin. (3949)

ÁLLAST KERES

FIATAL textiles segéd azonnalra állást keres vidékre is. Cimeket „Textil” jellegre (3899)

ÁLLAST KAPHAT

MINDENES szakácsnőt április 1-ére cse lédkönyvvvel felveszek. Str. I. Maniu 24. I. em. 4. (3952)

CIPÉSZSEGÉD vegyes munkára azonnal felvettetik. Fülöp, Cal. Lungă 17. (3843)

ABLAKTISZTÍTÁSHOZ értő munkást keresek azonnali belépésre. Cím a kiadóban. (3941)

KÜLÖNFÉLÉK

NEMET nyelvet biztos sikertel, akadémiail és egyetemi anyagot is tanít Székelyné, Str. Iuliu Maniu 4., II. emelet, ajtó 3. (8454)

KÖNYVELESI TANFOLYAM Falk Dezsőnél. Calea Regele Ferdinand No. 34. (8456)

KIADÓ LAKÁS

UCCAI szoba, külön bejárat, esetleg teljes ellátással kiadó. Ház eladó. Str. Reg Maria 39. (3940)

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba fürdőszobával és egy üres szoba kiadó. Str. Regina Maria 19. (3909)

HÁROMSZOBÁS komfortos lakás május 1-re kiadó. Str. Decebal 3. (T 2022)

EGY szoba, konyha kiadó április 1-re. Livezii 2. (3946)

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba fürdőszobával kiadó. Goga Octavian 1. ajtó 3. (Sétatér.) (3947)

KIADÓ 1 szoba, konyha május 1-re. Str. Avram Iancu 52. (3956)

SZOBA, konyha, speisz, vízvezetékek kiadó. Str. Horea 6. (3954)

KIADÓ dohánytőzsde április elsejére, le lépés nélkül. Cím: Pop, Str. Memorandului No. 3. (T4950)

SZOBA, konyha azonnalra kiadó. P. Unirii 12. (3954)

AZONNAL kiadó emeleti 2 üres szoba. Avram Iancu 5. Ertekezni a házfelügyelőnél. (T2060)

— **LAPUNK** legközelebbi száma a közbeeső Gyümölcsoltó Boldog Asszony ünnepé miatt hétfőn a rendes időben jelenik meg.

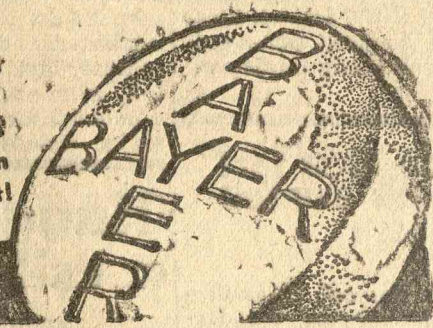
— **Eltűnt a petróleumszállító hajó a viharzó tengeren.** Constantából jelentik: Az elmúlt napon arról értesítették a Pireusi (Görögország) hatóságok a constantai kikötő kapitányságát, hogy a „Cite D'Athene” nevű görög petróleumszállító hajó nem érkezett meg a kikötőbe, annak ellenére, hogy már két nappal ezelőtt ki kellett volna kötnie. A hajó ezelőtt 5 nappal indult el Constantából, 150 tonna pakurával megrakodva Görögország rendeltetésére, de a jelen pillanatig semmiféle hír sincsen sorsáról. A jelek szerint valószínűleg hajótörést szenvedett és elsüllyedt a viharzó tengeren.

— **Byrd** admirális szenesember lesz. Byrd amerikai ellentengernagy, aki új nagy felfedező utra indult a déli sarkvidékre, érdekes nyilatkozatot tett. — Szenesember lesz — mondta. — Az a hegyes vidék, amelyet át akarok utazni, annyit tartalmaz, hogy az egész földkerekség megmelegedhet mellette

Nagyon fontos!
ASPIRIN

csak tablettákban

Utasson vissza minden port, mert ASPIRIN csak tablettákban kapható! És minden ASPIRIN tablettán látható a „Bayer”-kereszt!

Hétév előtti kommunista tüntetés ügyében mondott ítéletet a katonai törvényszék

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) A katonai törvényszék tegnap tárgyalta Weil Vilmos, Wertheimer Tibor, Ferenczi Ferenc, valamint felesége és Kis Sándor az államrend felforgatására irányuló propaganda miatt vád alá helyezett kolozsvári lakosok ügyét. A vádlottak a vádirat szerint 1932. június ötödikén megbeszélésre ültek össze, amelyen elhatározták, hogy kommunista tüntetést fognak rendezni Kolozsvár uccáin.

BOTCSINÁLTA KOMMUNISTÁK

Hogy a felvonulás minél hatásosabb legyen, Weil néhány társával kiment a Mihai Viteazul-terre, ahol maga köré gyűjtötte az ott ödögöl munkanélkülieket, majd pedig azzal az ötlettel állott elő, hogy kövessék őt, mert enni-falót és munkát tud szerezni részükre. Tekintélyes számú munkanélküli gyűlt össze a csábító meghívásra, akiket a Pop Cicio-uccába vittek, ahol már várta őket a kommunista munkásság fegyelmezett tömege. Itt a munkások maguk közé zárták a munkanélkülieket és azok, akarva, nem akarva, megindultak a tüntető menetben a város központja felé. Kis Sándor valahonnan

piros zászlót kerített elő és azzal a tömeg élére állt.

AZ ELJÁRÁS MEGINDUL

A tüntető menet a rendőrség szétzórta és a fentnevezett vádlottak ellen eljárás indult kommunista agitáció miatt. Ügyüket a polgári törvényszék kezdte tárgyalni, amely előtt öt évig húzódott az ügy. A polgári törvényszék 1937-ben a katonai törvényszékhez tette át az ügyet, amely tegnap tartott tárgyalást. A tárgyalás folyamán Ilarie Popescu ügyvéd-kapitány, a vádlottak védője azt fejtette, hogy Wertheimer és Kis Sándor kiskoruk volt tettük elkövetésekor, ami igen komoly enyhítő körülmény. Ferenczi Ferenc és felesége pedig úgy kerültek az ügybe, hogy nevük szerepelt az egyik kommunista segélylistán. A bíróság rövid tárgyalás után Kis Sándort hathónapi és egy napi elzárásra, Weil Vilmost távollétében hathónapi és egy napi elzárásra ítélte, míg Ferenczit és feleségét felfüggesztette a vád alól. Wertheimer Tibor ügyében a bíróság nem határozott, mert az ügyiratok hiányosak. Ezért az ő ügyét különválasztották és később fognak ítéletet hozni.

Március másodikán

Megindul a nagy egészségügyi hadjárat a betegségek ellen

(BUCURESTI.) A tavasz kezdetével és azokkal az intézkedésekkel egyidejűleg, amelyeket a földművelésügyi minisztérium elrendelt, az egészségügyi minisztérium is utasítást adott arra a nagy akcióra, amelynek célja a népegészségügy feljavítása. Azok az eredmények és kísérletek, amelyeket az elmúlt év, egészségügyi kampány során szereztek és végeztek, a maga fájdalmas valóságában feltárták az ország egészségügyi helyzetét. Ezekből az adatokból kiindulva dr. N. Marinescu tábornok, egészségügyi miniszter nagy tervet dolgozott ki, a betegségek és a panaszok megszüntetésére.

A miniszter úgy határozott, hogy a társadalmi szolgálat és a közigazgatási hatóságok közlegeinek bevonásával már cius hónap utolsó hetében ugynevezett tisztaság-hetet rendeznek. Ilyen módon a húsvéti ünnepek előtt egy város, mint a falvak tisztán és rendezetten fogják várni a Feltámadás nagy ünnepét. Április 15. és május 31. között a társadalmi betegségek ellen indul meg a hadjárat. Egészségügyi csapatok fognak kiszállani a veszélyeztetett közterületekben is indítják meg a harcot — az egészségügyi minisztérium részéről kidolgozott program szerint — a társadalmi betegségek ellen.

Az egészségügyi hadjárat programja a betegségek ellen indított offenzívának harmadik szakasza június 1. és október 1. között fog történni, amikor is a megyei főorvosok irányítása mellett gyakorló orvosokból álló csapatok száll

nak ki a falvakba és indítják meg a harcot a sajátos helyi jellegű betegségek ellen. Ez alkalommal felhasználják azokat az adatokat is, amelyeket az a második csoport tagja, előző vizsgálatok során szereztek. Ennél az alkalomnál kivételes gondozásban részesítik azt a területet, ahol a hadgyakorlatok fognak lezajlani. Október 1. és december 30-ika között az orvosi kar minden figyelme és tevékenysége az iskolások felé fog irányulni. Megrendezik az ugynevezett „Hygienia-hetet”, amely alkalommal felülvizsgálat alá kerülnek a házi gazdálkodás eszközei is.

Amint a jelekből látható: ez a program, amelyet a tényekre alapulva állított össze az egészségügyi minisztérium újabb lépést jelent abban a nagy és évszázadok óta folyó harcban, amelyet egyrészt a nagy és tudós ember, másrészt pedig a láthatatlan bacillusok folytatnak, ezer és ezerféle eszközzel egymással szemben.

— **MINDEN LEVONÁS NÉLKÜL KAPJÁK MEG MÁRCIUSI FIZETÉSÜKET A KÖZTISZTVEISELŐK.** Bukarestből jelentik: Mitita Constantinescu pénzügyminiszter rendeletet adott ki, hogy a közeledő húsvéti ünnepekre való tekintettel az összes köztisztviselők részére a március havi fizetéseket minden levonás nélkül, teljes összegében fizessék ki.

Erkölcstelen merénylet kísérlete miatt indult eljárás a kiképző altiszt ellen

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) A múlt év július 27-én este Blaga Iacob, a déli 81-es gyalogezred kiképző altisztje a szokottnál is nagyobb mértékben felöntött a garatra. Itals fejjel éjnek idején beállított özv. Oláh Julianna dési asszony lakásába. Ajtó-ablak zárva volt, az altiszt nem sokat habozott, betört az egyik ablakot és bement a lakásba, ahol merényletet akart elkövetni a védelem nélküli nő ellen, aki betegen feküdt az ágyában. Az asszony ellenállt, a szomszédokért kiabált, mire Blaga meggondolta a dolgot és megugrott.

„TESTEDZÉS” A KASZÁRNYA UDVARÁN

A kaszárnyába igyekezett, de az ajtó nál megállította a szolgálatos őrtálló katona és igazolásra szólította fel. Az altiszt ekkor — amint az ügyben később összeállított vádirat mondja — szidalmazni kezdte volna a katonát, majd pedig parancsot adott neki, hogy szolgálatának letelte után jelentkezzen nála. A katona eleget is tett a parancsoknak, megjelent az altisztnél, aki többször „Feküdj”-öt parancsolt neki, majd pedig mikor látta, hogy a gyakorlat nem megy eléggé simán, botot vett elő és azzal kezdte serkenteni a katonát.

A PANASZOS NŐ NEM ISMERI A VÁDLOTTAT

Tette miatt magánlakásértés, erőszak kísérlete és alantasának bántalmazása címén eljárás indult az altiszt ellen, akinek ügyét tegnap tűzte ki tárgyalásra a katonai törvényszék. A tárgyalás folyamán — amelyen a vádlott altiszt nem jelent meg — a panaszt tevő özv. Oláh Julianna elmondta, hogy nem ismeri a vádlottat és soha sem látta. Az csak akkor menekült el szobájából, amikor a szomszédokért kiabált. Vallomásával szemben a vádlott altiszt jegyzőkönyvbe felvett vallomásaiban azt állította, hogy már hosszabb idő óta ismerte a nőt. Tekintettel arra, hogy a vádlott nem jelenhetett meg, Ilarie Popescu ügyvéd-kapitány kérte a törvényszéket, halassa el a tárgyalást. Kérésének a bíróság eleget is tett és a tárgyalást hivatalból kitűzendő új időpontra halasztotta.

Meghülés esetén alkalmazzon Diana sósborsos bedörzsölést.

— **LEESETT A SZÉNÁSSZEKER TETEJÉRŐL.** Gorun Ioan zilahi 22 éves fiatalembert a napokban katonai szolgálatra hívták be Kolozsvárra. Itt beöltöztették, majd azt a megbízatást kapta, hogy egy megrakott szénásszekeket hajtson ki az állomásra. A katona eleget is tett a parancsoknak, de az állomás közelében gödörbe került a szekér, Gorun leesett a magasan rakott szénáról, egyenesen a kerekek alá. A szekér keresztül ment rajta, de olyan szerencséje volt, hogy mindössze kisebb sérüléseket szenvedett. Bezártították a katonakórházba, ahol ápolás alá vették

Fellüggessük a 250 lejesek kicserélését

(BUCURESTI.) (Radar.) A 250 lejesek kicserélésével kapcsolatban a pénzügyminisztérium hivatalos közleményt bocsátott ki. Ebben a közönség tudomására hozza, hogy a 250 lejesek kicserélését, amelyet a Nemzeti pénzügyverde végzett, újabb rendelkezésig felfüggesztették.

Március 17-én ülést tart a NUF Legfőbb Nemzeti Tanácsa

(BUCURESTI.) A Nemzeti Ujjászületés Frontjáról szóló törvény szabályzatának 13. szakasza alapján Armand Calinescu miniszterelnök március 27-re kedd délután 4 órára ülésre hívta össze a Front Legfőbb Nemzeti Tanácsának összes tagjait. Az ülésen Armand Calinescu miniszterelnök részlete, beszámolt fog tartani az általános helyzetéről és azokról az intézkedésekről, amelyeket a legutóbbi eseményekkel kapcsolatban a kormány szükségesnek tartott fogantatni.

A Nemzeti Ujjászületés Frontja Legfőbb Nemzeti Tanácsának tagjai az e minőségüket feltüntető igazolvány alapján ingyen utazhatnak a CFR összes vonalain a fővárosba, ahol az ülést megtartják.

Április 23-án megkezdődnek a légvédelmi előadások

A lég- és tengerészetiügyi minisztérium közli, hogy a tartományok által rendezett légvédelmi előadás-sorozat április 23-án kezdődnek meg. Eddig az időpontig úgy az állami tisztviselők, mint azok a magántisztviselők, akiket a törvény az előadások meghallgatására kötelez, a régi beosztásukban folytatják tevékenységüket.

Mellébe furódott a zsebében lévő kés és halálra sebezte a gazdálkodót

(ISVESTI.) Különös szerencsétlenség történt tegnap a várd közeliében. Gheorghe Bobotea 32 éves gazdász lovát vitte hazafelé. Mikor a vasútvonalhoz ért, vonat közeledett, a sorompót leengedték. A ló megijedt a vonat zajától, megrántotta gazdáját, aki földre zuhant, de olyan szerencsétlenül, hogy a kabátja zsebében lévő kés mélyen a mellébe furódott. A szerencsétlen embernek volt annyi ereje, hogy felkeljen, kivegye a kést a melléből és ideiglenes kötést tegyen a sebre. A vérzést azonban nem tudta elállítani és a nagy mennyiségű vérvesztés következtében kiszívódott.

— Második tél Csikban. Megirtuk, hogy az ország egyes részeiben hatalmas hóvihár dühöngött. Csikszeredei tudósítónk jelentése szerint Csikmegyében is újra beköszöntött a tél. Pár napja az egész megyében nagy havazások vannak, úgy hogy a közlekedést újól szánokkal bonyolítják le. A hó némely helyeken eléri a 10—15 centimétert is. A hóval egyidejűleg éjszakai fagy állott be s olyan hideg van különösen a reggeli órákban, amilyen az egész tél folyamán nem volt.

Betegsegélyzői-bélyegek

valamint posta-, drogéria, okmányturisztikai, számla és aviatia bélyegek is a legnagyobb címletekben is állandóan kaphatók a

Str. Regele Ferdinand 59.

Dohánytőzsdében

(Régi betegsegélyzővel szembe)

Marinescu egészségügyi miniszter látogatása Besztercén a csehszlovák menekültek táborában

(BISTRITA-BESZTERCE.) Tegnap érkezett meg Szamosújvárról jövet a városba dr. N. Marinescu egészségügyi miniszter, dr. Baritiu Septimiu közegészségügyi vezérfelügyelő kíséretében. A miniszter, miután látogatást tett a menekültek táborában, megsejmelte azt a Kolozsvárról érkezett fűrdő-

natot, amelyet a menekültek rendelkezésére bocsátottak. A miniszter rendelkezést adott ki, hogy kifogástalan élelmezésben és orvosi segélyben részesítsék a menekülteket. Ezeknek száma 1272, akik közül 11 tiszt, 666 katona, 405 nő és 201 gyermek.

Nagy részvét mellett temették el a csikszeredei vasöntődében felrobbant gránát áldozatát

(MIERCUREA-CIUC—CSIKSZERE-DA.) Nagy részvét mellett temették el tegnap Csikapolcán Nyegre Ödön, a vasöntőde munkavezetőjét. Mint a „Jóestet” megírta, pár nappal ezelőtt a Nyegre Ákos-féle vasöntődében sulyo, robbanás történt, amelynek következtében Nyegre Ödön olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy rövid időn belül meghalt. A közbejárásban álló munkavezető iránt olyan nagy részvét nyilvánult meg, hogy temetésén az egész falu lakosságán kívül a csikszeredei vasöntőde munkásai is testületileg résztvettek. A sírnál Zsomori Jenő vasöntő, a meghalt munkavezető tanítványa mondott búcsúztatót. Erzé-

keny szavakkal búcsúzott volt tanítójától, akinek keze alól már több fiatal munkásgeneráció került ki.

— Mindig szükségünk van — mondotta — ilyen kitartó, becsületes emberre, mint amilyen Nyegre Ödön volt, akik mindig szemük előtt tartották, hogy jó és hasznos munkásokat neveljenek az életre.

Különösen mély részvét nyilvánult meg a szerencsétlenül elhalt családja felsége, akivel 18 évig boldos házasságban élt és fiatal leánykájá iránt. A temetésen több mint ezer ember vett részt, ami mindennél jobban bizonyítja az általános részvétet.

Egyelőre még nem kezdődnek meg a színházi előadások

Mint értesültünk a színházi előadásokat a tagok egy részének távolléte miatt technikailag egyelőre lehetetlen megtartani. Elmaradnak a szombatra és vasárnapra kitűzött műkedvelő és gyermekelőadások is. Az előadások minden jel szerint pár napon belül ismét megindulnak, amiről időjében tájékoztatni fogjuk olvasóinkat.

Nyolc lejjel kérték felemeltetni a mészárosok a sertéshus árát

Az árak felemelését kérik a lisztkereskedők, a pékek és a vendéglősök is

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Az utóbbi időben fellépett áruuzsora megfélemezése szükségessé vált sürgős intézkedések megtétele. Ennek érdekében ült össze, a szokástól eltérően, már tegnap az áruvizsgáló bizottság, hogy meghallgassa a szakemberek véleményét az áruuzsora letörésére és egyben megtegye észleleteit a jövő hónapi maximális árakra vonatkozólag. Az ülésen megjelentek a hadsereg, a kereskedelmi és iparkamara, munkaügyi felügyelőség, valamint a lisztkereskedők, pékek, mészárosok és vendéglősök képviselői és valamennyien hozzászóltak a fontos kérdéshez.

Elsőnek Grün Samu, a Familia kenyérgyár igazgatója terjesztette elő a lisztkereskedők kívánságait. Kérte, hogy

a bizottság tegyen javaslatot a polgármesternek a lisztáraknak egy lejjel való felemelésére.

Kérését azzal indokolta meg, hogy bár az utóbbi időben a buza ára nem változott,

a szállítási nehézségek, valamint a szállítási eszközök hiánya súlyos megterhelést jelentenek a kereskedők részére és ezért indokolt a lisztárak felemelése.

A lisztkereskedők előterjesztését a pékek képviselői is támogatták és a kenyér minden kategóriájában kérték a kilónkénti egy lejes emelést.

Ghedelean Joan, a vendégipari munkaadók szövetségének főtákará javasolta a menüárak felemelését, amit az indokolt, hogy az utóbbi időben az élelmickek árai minden vonalon emelkedtek.

A mészárosok nevében Butuc Pavel

arra hívta fel a bizottság figyelmét, hogy

— a maximális árak hónapok óta alacsonyabbak a nagyban áraknál. Különösen feltűnő ez a sertés húsnál, amelynél 8—10 lejes különbözet mutatkozik és így a mészárosok csak sulyos áldozatokkal tudják vállalni a husellátást.

Erre való tekintettel kilónként 8 lejes áremelést hozott javaslatba a sertéshusnál.

A többi husfajtánál szintén kirívó ellentét mutatkozik a nagyban árak és a hatósági árak között a mészárosok terhére és ennek orvoslására szintén emelést kért.

A mészárosok képviselőinek előterjesztései után termékeny vita alakult ki és ennek során a bizottság meghallgatta dr. László Tibor vágóhídi igazgató jelentését. Dr. László Tibor igazgató lényegében igazolta a mészárosok panasztát és kimutatta, hogy a vágóhídon nagyban kereskedelemben lényegesen magasabbak a húsarak, mint a maximális árak. Ennek normalizálását tartja szükségesnek.

A bizottság jegyzőkönyvbe vette az előterjesztéseket és azt a polgármester elé terjeszti, aki előreláthatólag hétfőn hozza meg döntését az új maximális árakról és egyben szigorú rendelkezést ad ki a hatósági árak betartására.

— Angolnyelvű istentisztelet. A kolozsvári skót egyházban, Str. Regalá 21. szám alatt vasárnap délelőtt 11 óra 15 perckor angolnyelvű istentiszteletet tart Rev. Th. J. Coulter.

Kizuhant a mozdásban lévő vonatból és súlyos sérüléseket szenvedett az ezredhez utazó katonája

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Súlyos baleset történt az éjszaka folyamán a biharmegyei Brátka közeg vasúti állomásán. Tank Albert 39 éves közkatona a biharmegyei Élesdről ezredéhez utazni. Utját sikeresen meg is tette Brátka állomásig, ahol lezárt, hogy vizet igyék. Ivás közben rémülten vette észre, hogy a vonat közben elindult. Szaladni kezdett, elérte a vasúti kocsi feljárdóját, megkapaszkodott benne, de a következő pillanatban a földre zuhant és eszméletlenül terült el a földön.

A vonat azonnal megállt, a katonát felvették rá, majd pedig bevizitották a kolozsvári állomásra, ahol már várt rá a mentőkocsi. Pár perccel később a katonakórházban volt, ahol megállapították, hogy elég szerencsésen uszta meg a balesetet, mert „mindössze” a válla fleamodott ki, a könyökét rontsolta össze és a fél fejéről leejtett a fejbor. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

Gyermekeit lemészárolta és nyomtalanul eltűnt a franciaországi munkás

(PARIS.) Borzalmas tömegmészárlást rendezett a franciaországi Autun városka külső részén lakó Izidor Devillachaise munkanélküli. Leírhatatlan vadsággal fegyverrel és borotvával legyilkolta hat gyermekét, akik közül a legnagyobb 8 éves, a legkisebb pedig 2 éves volt.

VERES HUSZARABOK A FÖLDÖN

Semmiiből sem lehetett a közelgő drámára következtetni. A gyilkos férfi közismert iszákos volt. Nemrégiben sorsjátékon nagyobb összeget nyert, hivat vett, majd eladta és az árat elitta. A múlt napokban magára maradt lakásukban Roland nevű 8 éves, Bernard 6 éves, Gheorghe 5 éves és Marcella nevű 2 éves kisleánykájával. Felesége nem volt otthon. Pár órával később hazatért az iskolából az egyik gyermek: Justin, aki megdöbbenve látta, hogy a szoba padlóján két összeroncsolt fejű holttest fekszik. A szoba sarkában a kis Gheorghe és Marcella feküdt összedarabolva. A padló csupa vér volt, huszarabokkal tele, a butorokon a kis gyermekek szétroncsolt koponyájának maradványai.

KÉT HOLTTEST AZ ERDŐBEN

A tömegmészárlás nem fejeződött még be. Amíg a rendőrség a helyszínen vizsgálatot tartott, a férfi elment az iskolába és kihozta onnan Maria nevű 8 éves és Luciene nevű 7 éves kisleányait. Kivitte őket az Aroux folyó melletti Revietts erdőbe, ahol borotvával mindkettőnek elvágta a nyakát, majd pedig a kis holttesteket elrejtve, nyomtalanul eltűnt. A rendőrség minden igyekezete, hogy a gyermekgyilkos apát kézrekerítse, mindeddig hasztalan volt. A jelek arra mutatnak, hogy a tömeggyilkos Párisba utazott, ahol az egyik iskolában tanult még két gyermek. Nincs kizárva az sem, hogy ezekkel kapcsolatban is gyilkos szándéka vannak. A rendőrség megtett minden óvintézkedést az újabb gyilkosság megelőzésére. A kis gyermekeken kívül valószínűleg hetedik áldozata is van a drámanak: a gyilkos munkanélküli felesége, akinek szintén nyoma veszett. A rendőrségnek az a feltevése, hogy a boldogtalan asszony öngyilkosságot követett el.

— Megjósolta halálát. Aradról jelentik: Dani Maria 70 éves Str. Veche 20. szám alatt lakó öregasszony a napokban bejelentette gazdájának, hogy március 22-én, szerdán meg fog halni. Jólétsa csodálatosképpen valóra vált. A jelzett napon hirtelen megbetegedett és minden orvosi begyógyítás ellenére meghalt. Az eset a városban nagy feltűnést keltett.

1939. március:

Működésben a Mars-bolygó!

Ha hinni lehet a csillagjósáknak, amely szerint a bolygók kisugárzása tevékenyen befolyásolja földünk életét, jogos aggodalom fog el mindannyiunkat arra a megállapításra, hogy az idei év a Mars bolygó jegyében zajlik le, amely tudvalevőleg a háborús planéta. Nincs okunk kételkedni a rózsakeresztes filozófia alapjaitól, amelyből minden okkultistatanítás kiindul és amely kimondja, hogy minden ami a kozmoszban létezik: a szín- és hangskála, valamint a szám-törvények rezgésszabályai alapján működik — éppen ezért nem lepődhetünk meg, ha megtudjuk, hogy a Mars bolygó szinkisugárzása a — tűzpiros.

Szimbóluma-e ez a szín a lángnak és vérnek? Kétségtelenül az. És tessék csak visszaemlékezni hölgyeink élénkpiros színekben riktó idej teli kalapjaira és kosztümjeire, vagy rövid pillantást vetni a korzón felvonuló tavaszi kalapudonságokra, mennyi ciklámen színű szalag, fátyol és virág díszelget rajtuk: ime, a bolygók színbátásának maga a mindenható divat is engedékenyen aláveti magát! (Tavaly például a divatban is domináló kék szín képviselőjében a Jupiter volt az év uralkodó bolygója, míg jövőre — az asztrológia paragrafusai szerint — a Nap jegyében a narancssárga szín következik.)

A Mars-bolygó egyéb sajátosságairól szólva, mint hozzátartozó fémek a vasat jelölik meg a kabalista tudósok. Véletlen-e, hogy ágyuk torka és a hadipár termékei ötlenek eszünkbe ezzel kapcsolatban? Bizonyára nem. Kevésbé súlyos meglepetésekre utalt ezzel szemben az elmúlt év jelentéktelen cin-je, viszont annál többet ígér a jövő év „uralkodó” fémanyaga: az arany.)

Az asztrológia, amelyet ma már többé-kevésbé a csillagászatban és a földrajz is tudományosan támogat, szigorúan számotartja a rejtett erőt, amely a betűkhöz, számokhoz és színekhez tapad. A közeli napok történelmi eseményei a jövendőmondó mágusokat látszanak igazolni: működésbe léptek a bűn és a vízkészlet bolygójának dinamikus energiái, — Mars-esztendő démonai a fegyvereket kovácsolják. Mindenesetre vigasztaló tény, hogy az előző Mars-esztendő se bizonyultak különösebben tűzveszélyeseknek (1932, 1925, 1918 (?), 1911, 1904, 1897, stb.) és így remény van arra, hogy az idén is a játékos harmónia fog diadalmaszkodni Mars-isten március tüzén és vasán. (s. p.)

Filmsztár-koktél

Mrs. Newman amerikai festőművész különös portrén dolgozik. Megfesti „Hollywood ideális asszonyát”. Nem egy színésznőt választ modelljéül — hanem valamennyit. A készülő képről a következő nyilatkozatot tette:

— Hollywood ideális asszonya, akitnek portréján dolgozom, a legszebb filmsztárok vegyülete lesz. A portrén felismerhető lesz Greta Garbo fejformája, mert azt tartom a legkövetkezőbb női fejformának, de Greta Garbo arcát már nem választhattam a szépség mintájául. A tökéletes hollywoodi asszony száját Danielle Darrieux ajkának vonalairól mintáztam, az orrát Irene Dunne orráról, a hajszíne pedig Katherine Hepburn hajára fog emlékeztetni. A portré szemét Haddy Lamarr szemét után festettem, a szemöldököt Joan Crawfordól mintáztam. Ginger Rogers testtartása is felismerhető lesz a portrén. A kezeket Carole Lombard kezéről mintáztam, az arcvonásokat Claudette Colbert arca szolgáltatja. A portré már majdnem készen van, külön kiállításra fogom bemutatni.

Naplót vezetett a tömeggyilkos, aki 15 ember életét oltotta ki

(PÁRIS.) Franciaország úgy látszik vezet a tömeggyilkosságok bűntét listáján. Az emberek emlékeztében élénken él Landru orvos több mint egy tucatnyi gyilkossága, most tárgyalják a versaillesi törvényszéken a hatszoros rablógyilkossággal vádolt Weidmann bűnügyét, tegnapelőtt pedig a rendőrség elfogott két bűnözőt, akiknek a multja a legszörnyűbb büntetettől találkalik.

Nemrég Lyonban meggyilkolták és kirabolták egy Devault nevű asszonyt. A gyilkosság elkövetésének módja nagyon hasonlított ahhoz a bűntettéhez, amelyet ugyancsak néhány nappal ezelőtt követtek el Milleryben és amelynek áldozata egy Allemand nevű asszony.

A lyoni gyilkosságból kifolyólag a rendőrség széleskörű intézkedéseket tett a tettesek elfogatására. Több nyom arra mutatott, hogy a kegyetlen módon véghezvitt rablást és gyilkosságot két rovtomult ember követte el. Így a lyoni pályaudvaron mindenkit igazoltattak, aki gyanús volt, többek között egy Philip des Vosges nevű 29 éves és Joseph Balligand nevű embert. Ezek azonban futásnak eredtek, majd tűzharcba keveredtek a rendőrökkel. A tüzelés közben Vosges meg is sebesült.

Az első feljegyzés

Ekkor még a detektívek nem tudták, hogy mi csoda fogást csináltak. A rendőrségen Philip Vosges azzal kezdte vallomását:

— Lepipáltam Weidmann.

Ezek után, mintegy kérkedve olyan bűnlístat sorolt fel a vizsgálóbíró előtt, amelyet szédülve hallgattak ezek a bűnügyekben megedzett emberek.

Philip des Vosges és Joseph Balligand elfogatásáról és bűnrel terhelt életükről rövid táviratban már beszámoltak a külföldi tudósítók, de a tömeggyilkos igazi titkai csak ma kerültek napvilágra.

Talán már nem is büneinek halmaza, hanem az a lelki adottság az ijesztő, mi a huszonkilenc éves tömeggyilkos feljegyzéseiből élénk sötétlik.

Ugyanis Philips des Vosges rendszeres naplót vezetett bűneiről. Ennek az embernek lelki összeroppanása 1930-ban kezdődött Tahiti kikötőjében. Vosges hajószakács volt a Bellafriz nevű hajón. Tahitiban partra szálltak és matrótársai a korcsmában gunyolni kezdtek, mert a karjára a következő felirat volt tetoválva:

„Nem hiszek Istenben és nem akarok főnököt.”

A matrótársok csipkelődtek és csakhamar parázs verekedés keletkezett Vosges és a két Rivier testvér között. Ezek Vosgest csakhamar leütötték és ki-dobták az uccára. Vosges rettenetes bosszút esküdött és másnap felgyújtotta a hajó raktárát azzal a mellékgondolattal, hogy a gyújtogatást a két Rivier-testvérről fogja. Szerencsétlenségére az élelmiszerraktárban egy nagyobb mennyiségű filmtekercs is feküdt, amely felrobbant. Borzasztó tűz ütött ki, amelynek következtében Joes d'Ales kapitány, valamint egy Durand nevű matrótárs halálukat lelték. Ezenkívül még tizenegyen sebesültek meg a legénység közül.

Szörnyű titkát elhallgatta az emberek előtt Vosges, de egy pirosfedelű noteszbe az első oldalra beírta:

„Az én hibámból halt meg a kapitány és legjobb cimborám. Az élet többé nem érdekkel, előbb, vagy utóbb végezni kell magammal. Most már fűtyülök az egésze.”

Ettől kezdve ebbe a furcsa noteszbe jegyezte fel kalandjait. A baloldali lapok köré fekete tintával azt írta: „Fekete”. A jobboldalon pedig piros tintával odairta: „Piros”.

A piros rovátba elképzelt részletes sággal feljegyezte azokat a tetteit, amelyek betörésen, rablásokon keresztül mindig gyilkossággal végződtek. A balol-

dali fekete lapra pedig csak a betöréseket, rablásokat, bicikli- és autólöpásokat írta be időszéri sorrendben. Természetesen pontos nevekkal és dátumokkal. Az áldozatok foglalkozására nézve legtöbbször pékek, fűszeresek és ékszeresek voltak.

Nincs helyem, hogy a borzalmaknak ezt a naplóját részletesen ismertessem. Például itt van egy feljegyzés, amelyet 1933. február 13-án jegyzett be piros oldalra. Itt meg kell jegyeznem, hogy Vosges megismerekedett egy Gilbert Durand nevű többszörösen rovtomultu alakkal. Február 13-án Duranddal és Balliganddal Lyonban bementek egy öreg fűszereshéhez, aki már akkor éppen zárni készült. Sojtot és bort kértek. Erről az estéről a következő jegyzetek vannak a noteszben:

A gyilkos levele fiához

„Este 9 óra van. Az özvegy fűszeresné csodálkozik, hogy ily későn kintünk enni és inni, mire én hirtelen elkiáltottam magamat. Rajta fiuk, én szorítottam a nyakát, nem tud kiabálni. Guzsakötöttük és betörtük a száját. Zsákmány háromezer frank és néhány szerezény ékszer. Fél 10-kor Balligand az áldozat fölé hajolt, semmi baj pajtasok, nem halt meg, megusza.

Ezután hidegvérrel odairja a noteszbe:

„11 óra van, az öregasszony lassan megfulladt.”

Öt nap múlva, február 18-án már arról beszél a napló, hogy Balliganddal ötszáz frankon összeveszték. Balligand revolvert rántott és azt mondta, hogy a fűszeresné ügyében becsapta. Vosges a napló szerint belédöfte két cimborájába, „és a testét egy árokba löktem. A víz alá merült, — jó utat.”

1933 február 18-ig tehát már négy halott volt a vörös oldalon.

De a notesznek van egy melléklete is, ide jegyezte fel azoknak a nevéit, akiket meg akart gyilkolni. Tíz ember van felsorolva a halállistán. Eddig több mint tizenöt gyilkossággal vádolja őt a vizsgálóbíró, de ki tudja mennyire száporodik fel a bűntettének halmaza.

Talán nem érdektelen e borzalmas ember lelki világára rámutatni egy levéllel kapcsolatosan. Ezt a levelet nemrég írta Mulhousenban élő törvénytelen fiának. A levél így hangzik:

„Szeretett fiam. Én a te természetes apád vagyok és így folyton szívémben hordalak. A sors, látod, kegyetlen velünk szemben. Amit én szenvedtem és szenvedek ma is, majd egyszer, később te is megéredt. Nőjj meg hamar, később te is apa leszel és akkor megéredt majd, mi az elválás. Látod, nem érdemes megismerni az életet. Ha sorunk megjelöltetett, akkor nincs menekvés. Nem kérek tőled mást, csak egy dolgot: érted meg és cselekedd a jót, nem úgy mint én, mert enegem jóra soha nem tanítottak, ellenkezőleg, csak a rosszra.”

Igy szólt a tizenötösörös rablógyilkos, értelme fiához.

— A ravasz kínaiak. Mexikóban a mák termesztése tilos, ennek ellenére az ott élő kínaiak rendkívül sok ópiumot élveznek, amit teljes lehetetlenség becsempészni. A hatóságok végére jártak a dolognak és kiderítették, hogy a jó kínaiak az Argemone mexicana nevű növényből nyerik a tilos anyagot. A csodálatos a dologban azonban az, hogy ez a növény nem tartalmazza a veszedelmes alkaloidákat, a botanikusok ne tudnak róla, hogy ópium tartalma volna. Az ópiumra éhes kínaiak azonban rájöttek arra, hogy ha bizonyos mákfajtával keresztezik az Argemone-t, akkor már létrehozza az éretlen termésében az ópium-alkaloidákat, anélkül, hogy ezt külsőleg elárulná. Ilyen fondorlattal fogtak ki a ravasz kínaiak a mexikói ellenőrzőhatóságokon.

Kávéházi terraszokról nézi végig a közönség az olimpiai maratoni futást

(HELSINKI.) Azokból a cikkekből, amelyekben a nemzetközi sportsajtó a helsinki olimpiáson újszerű rendezésbenorra kerülő maratoni futás ötletét és előkészületi munkálatait kommentálja, már 2-ma megállapítható, hogy a 12. olimpiász „nagy száma” kétségtelen ez a legklasszikusabb verseny lesz. A maratoni futás lebonyolítására állandóan újabb és újabb ötleteket találunk ki az olimpiai bizottság főhadiszállásán, a Mikonkatun. Legújabb értesülés szerint a Stadion környező kis fenyőerdő sétatányain ötször 8.2 kilométeres fordulóban lefutandó maratoni szám, nemcsak abban fog eltérni az eddigi olimpiászok maratoni futásától, hogy nem országúton tartják meg, hanem egyéb külsőségekben is. Eltűnnek a futókat kísérő kerékpárosok, csak a zelső és utolsó három kilométeren szabad kísérni a versenyzőket.

A könnyen áttekinthető területen rengeteg repülő ambulanciát és frissítő állomást létesítenek, melyek mind a versenyzők rendelkezésére állanak. A közönség számára 17 kávéház-pavillont építenek, nagy terraszokkal, úgy, hogy a közönség kávéházi kényelemben, hűsítő italok mellett nézheti végig a versenyt.

A rendezőség szerint 200.000 néző fér el a maratoni erdőben, valószínű azonban, hogy még ennél is nagyobb közönséggel kell számolni.

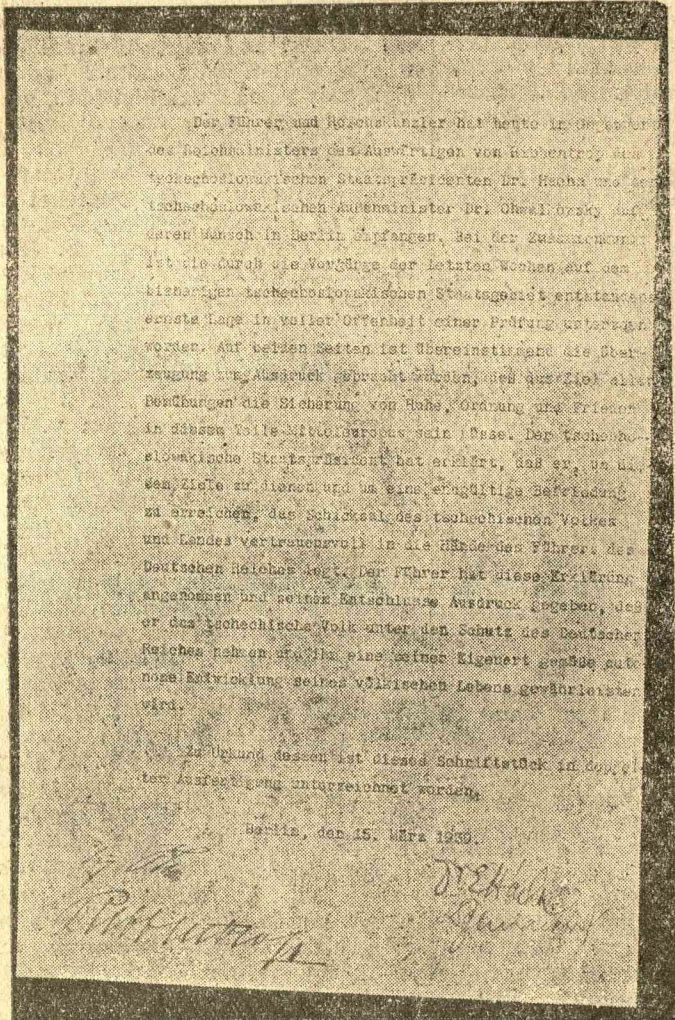
Sportkörökben bizonyosra veszik, hogy ezen, a versenyzőknek annyi előnyt és kényelmet nyújtó pályán, az eddigi világrekordot többen is megjavítják s úgy hírlik, hogy nemzetközi sportkörökben máris megindult a vita, vajjon összehasonlítható-e ezen a kényelmes pályán elért legjobb eredmények a régebbi, nehezebb terepű országúti rekordokkal. Sok tekintélyes szakember úgy vélekedik, hogy a jövőben kétfajta maratoni világrekordot kell nyilvántartani és pedig az országúton, valamint — ha a finn példa követésre talál — az ilyen pályán rendezett versenyek rekordjait.

A maratoni táv gyönyörű alkotás a sziklába robbantott mesterséges fenyveserdőben a város közepén. Villamoson tíz perc alatt elérhető az Alexander Kaputól. Közvetlenül a stadion vakítóan fehér falainál kezdődik, de ötven-hatvan méterrel magasabban fekszik, mint a pálya és sétatánya lejtősen a stadion hatalmas bejáratába torkollik. Hó takarja a kis fenyvest, jégpáncél fedi a sziklacsoport tuloldalán levő Töölő tavat és tükörsíma jégreteg közpödött erdő útjain is, amelyekben más fél esztendő múlva a nézők százezres sora között fognak futni a maratoni versenyzők.

A sétatány minden pontjáról látszik a stadion fehérre mázolt felhőkarcoló tornya, amelyen a versenyek alatt az olimpiai zászlót fogja lengetni a szél és ezt látják majd maguk előtt a futók az egész verseny alatt.

Megemlítendő még, hogy a finn hosszútávutók tavasszal már valószínűen a maratoni erdőben fognak trenírozni és newyorki hírek szerint az amerikaiak is jóval az olimpiász előtt érkeznek ide, hogy tanulmányozzák a maratoni terepet, amelynek ismerete kétségtelen nagy előnyt jelent.

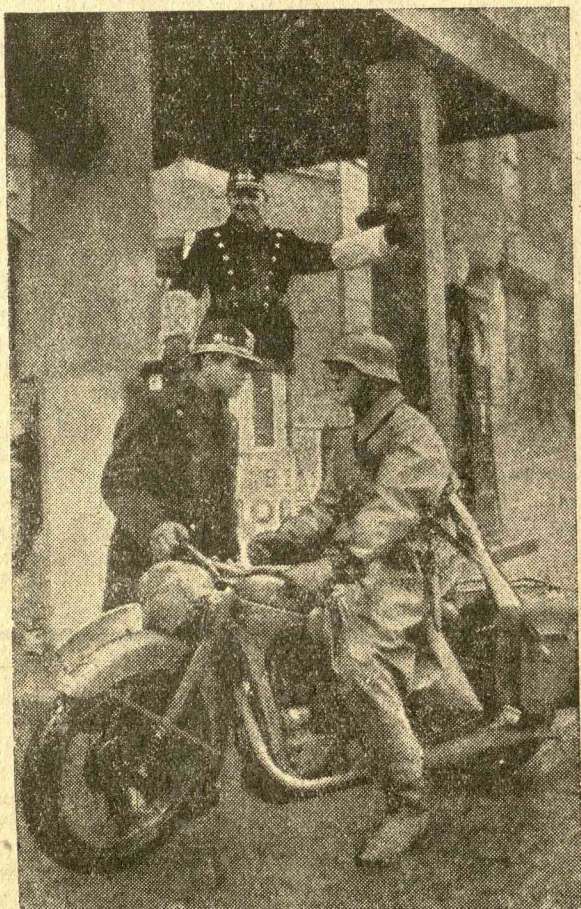
— „A Rajna kincse”. Köln közelében a Rajnaparton játszó gyermekek a vízben, egészen közel a parthoz egy papirzacskót láttak. Kihalászták a zacskót és amikor az elázott papír szét szakadt, amerikai dollár, holland forint és svájci frank bankjegyek hullottak ki belőle, összesen mintegy 3 millió lej értékben. A hatóságok véleménye szerint nyilvánvalóan valúta csempész volt eredetileg „a Rajna kincse” és a csempész dobhatta a vízbe a csomagot, amikor már sehogy sem tudta elrejtani az ellenőrzés elől.

A TÖRTÉNELMI OKMÁNY. Hitler Adolf vezér és kancellár kiáltványa, amelyben tudomására adja a világnak, hogy Németország kiterjeszti hatalmát Cseh- és Morvaország fölé

A FÜHRER A PRÁGAI VÁRKASTÉLYBAN. Hitler kancellár megbeszélést tart a katonai vezetőkkel a helyzetről. Balra Keitel vezérezredes, a birodalmi hadsereg főparancsnoka. Hitler mellett Blaskovitz tábornok áll.

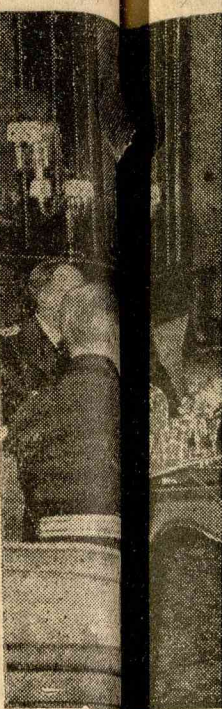
NÉMET HIRVIVŐ MOTOROS FELVILÁGOSITÁST KÉR EGY CSEH KÖZLEKEDÉSI RENDŐRTŐL.

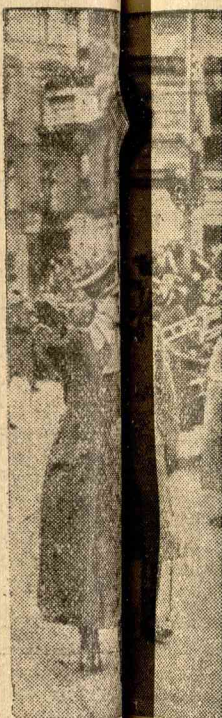
DR. HACHA MEGÉRKEZÉSE BERLINBE. A volt cseh közársági elnököt és kíséretjét: Chvalkovsky volt külügyminisztert Berlinbe való megérkezése alkalmából dr. Meisner birodalmi államminiszter, dr. Masny, Csehszlovákia volt berlini követe és a birodalmi elnökség egyik főtisztviselője: Kievitz fogadták.

A CSEHORSZÁGI NÉMETEK UJJONGVA FOGADJÁK NÉMET CSAPATOKAT.

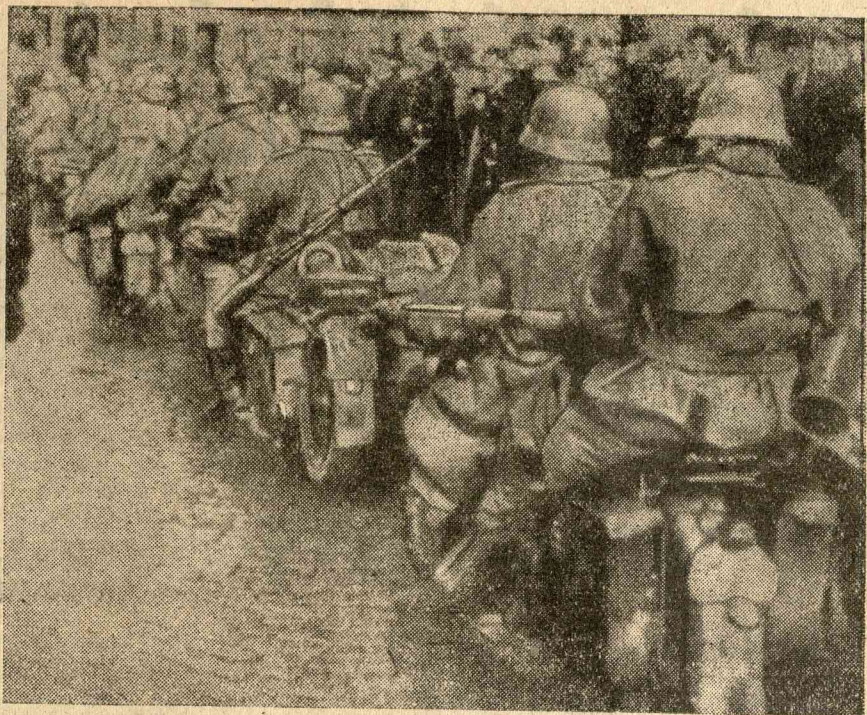
DR. TISO MINISZTER ESEMÉNYEK KÖZÖTT MEGÉRKEZIK HITLER KANCELLÁRJA

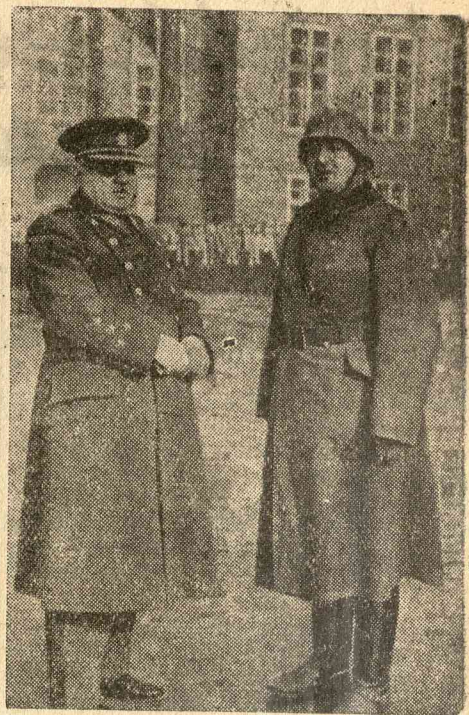
HITLER MEGINT A NÉMET CSAPATOKAT

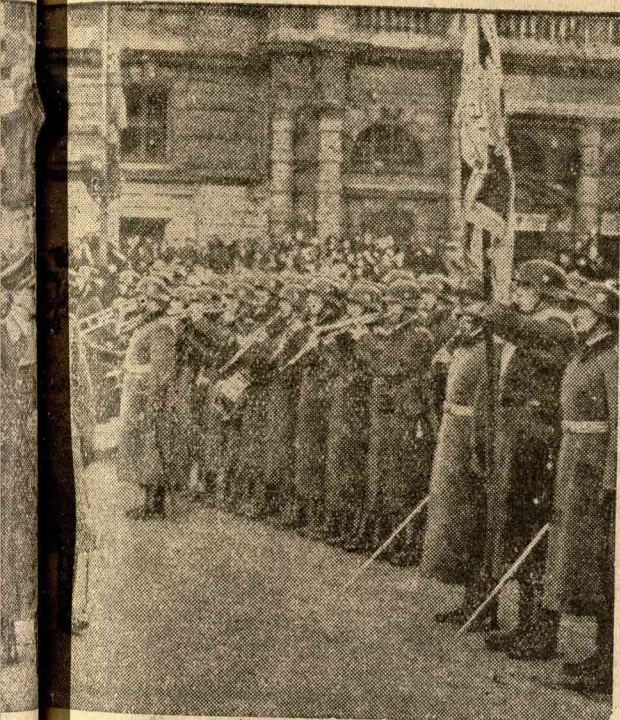
SO MINISZTERELNÖK HITLERNÉL. A szlovákiai
yekban megírtuk, hogy dr. Tiso miniszterelnök
gah Hitler Adolf vezért és kancellárt, Tisot az új
ári fogadta Hitler. A szlovák miniszterelnöktől balra
a bobra Durcsánszki szlovák miniszter ül.

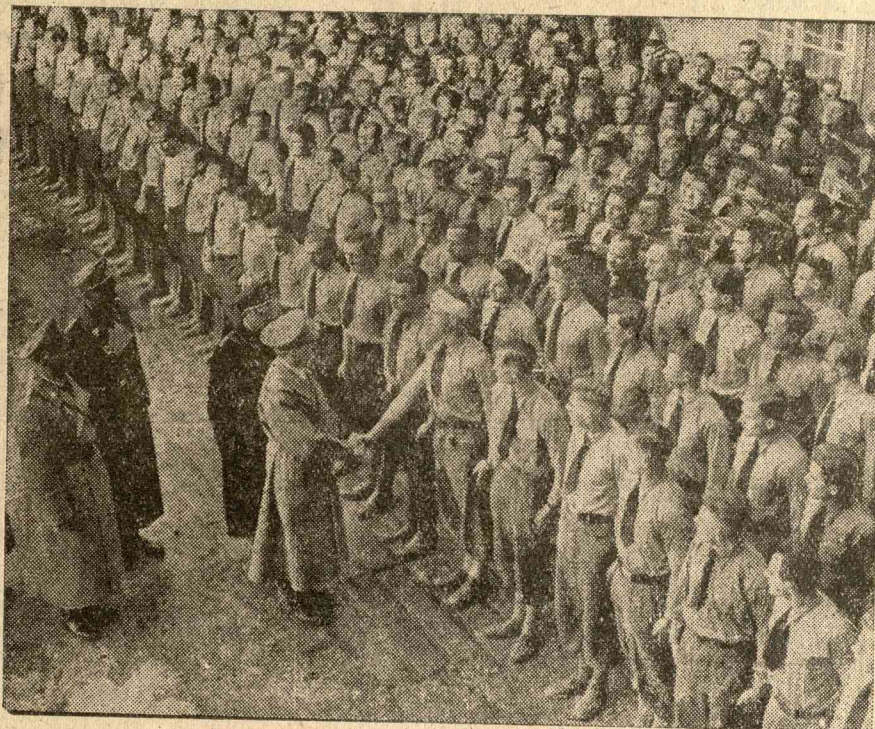
NÉMET MOTORKERÉKPÁROS OSZTAGOK BEVONULÁSA PRÁ-
GABA

SIROVY TÁBORNAGY A PRÁGAI
VÁRKASTÉLY UDVARÁN. Hitler
kancellár prágai bevonulása során
Sirovy tábornagy, volt csehszlovák
hadügyminiszter szintén résztvevett a
Führer prágai fogadtatásán.

ER MEGINT NÉMET FÖLDÖN. A cseh-morva tar-
se után a Führer megint visszatért Németor-
a. Bécsre kereste fel, ahol az Imperiál-szálloda
ott ellépett a diszszázad előtt.

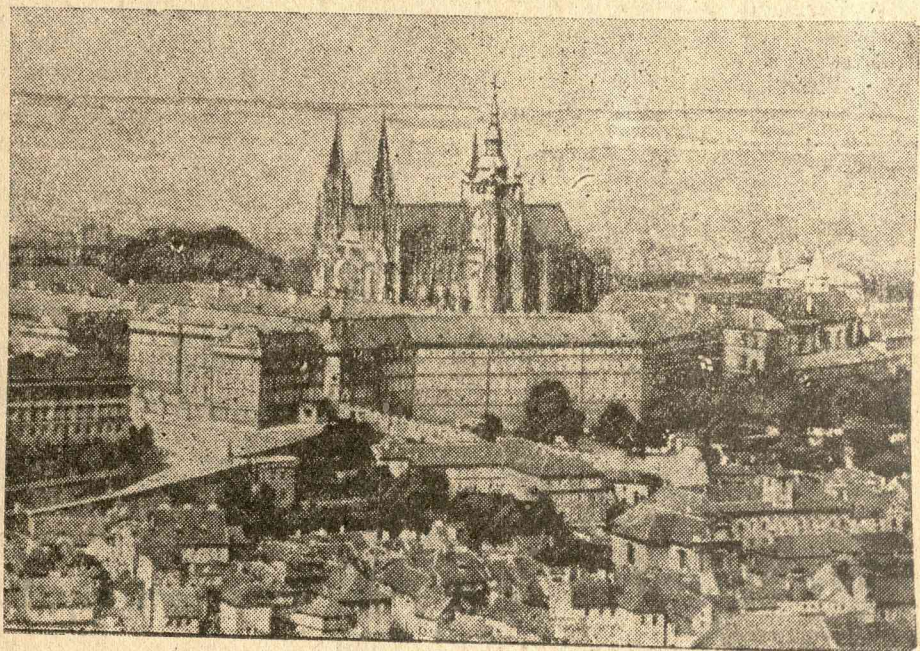
HITLER KÖSZÖNTI A PRÁGAI NÉMET DIÁKOKAT.

MUNGASCH, A HLINKA-GÁRDA
ÚJ VEZÉRE.

NÉMET PÁNCÉLOS-MOTOROS KOCSIK BRÜNNÖN ÁTVONULNAK.

NÉMET CSAPATOK SZÁLLTÁK MEG A PRÁGAI HRADSINT. Ké-
pünk a prágai várkastélyt ábrázolja, amely eddig a cseh kormányzat
székhelye volt.

A madárszerелеm titkait leplezte le a magyar ornitológus

(BUDAPEST.) Warga Kálmán magyar madártudós, a m. kir. Madártani Intézet főadjunktusa „A kerti rozsdafarkú és a széncinke tartós házasságáról” címmel nemzetközi feltűnést keltő cikket írt a világ első madártani folyóiratában, a Journal für Ornithologie-ben.

A tanulmány, amely olyan érdekes és új megvilágításban tárgyalja a madarak „házasságát”, hogy általános feltűnést keltett a madártudósok körében, hosszú évek megfigyelései alapján a him- és nősténymadarak egymáshoz való hűségéről ad érdekes képet.

Warga Kálmán, a budapesti Madártani Intézet kertjében az évek folyamán ötven fészeken lakó és oda visszavándorló madáron végzett megfigyeléseket.

Először a széncinkékkel figyeltem meg, hogy két teljes éven keresztül együtt élt a nőstény a hímekkel. Ez még 1926-ban történt. 1925 őszén megjelöltem egy közös fészeken lakó széncinke házaspárt. Legnagyobb örömmel 1926 őszén is közös fészeken találjam őket, sőt 1937-ben az esztendő mindkét párzási periódusában.

Egészen meglepő — írja Warga Kálmán, — hogy a széncinke házaspár két éven keresztül, tehát négy párzási periódusban kitartott egymás mellett, mert hiszen tudvalevő, hogy a széncinkék minden ősszel és télen husz-háromcás rajokba verődve vonulnak, tehát több hónapon keresztül csoportosan élnek együtt. Ez komoly próbára teszi hűségüket.

A széncinkékkel tett érdekes megfigyelései után Warga főadjunktus — amint cikkében írja — a budapesti Madártani Intézet kertjének fészkeiben lakó madarak házassági körülményeit kezdte tanulmányozni. Megjelölte az összes madarat, úgy az idősebb, mint a fiatalabb generációt. Több mint tíz éven keresztül folytatta gondos megfigyeléseit. Figyelte a nősténymadaraknak hím madarakhoz való hűségét, vizsgálta, hogy mennyi ideig lakik együtt egy-egy madárpár és tízévi tapasztalatainak eredményeképpen megállapította a következőket:

Négyféle madárházasság

A madárvilágban négyféle házasság van.

Az első házasságtípushoz azok a madarak tartoznak, amelyek egyetlen úgy nevezett költési időszakra költöznek össze.

A második madárházasságtípushoz azok tartoznak, amelyek az év mindkét költési időszakát együtt töltik.

A harmadik házasságtípushoz azok tartoznak, amelyek egy évnél is többet töltenek el együtt, vagyis három, néha négy költési időszakot.

A negyedik csoportot azok a madarak alkotják, amelyek három-négy, sőt ennél még több évet is töltenek el együtt. Ehhez már nagyon kevés madárpár tartozik. Általában minél magasabb számú házasságtípusról van szó, annál kevesebb madár tartozik bele: az első számúhoz tartoznak a legtöbben.

Cinkehűség

Találtam egy széncinkepárt — írja Warga Kálmán — amely öt éven keresztül, tehát kilenc költési periódus alatt élt együtt közös fészeken. Ennek a széncinkepárnak a nősténytagja rekordot állított fel az ugyanazon fészeken való ismételt költései következtében. Egymásután tízszer költött egy és ugyanazon fészeken. A fészeken való első költése után „férje” nem tért hozzá vissza és ő ettől kezdve egy másik széncinkével kilenc költési időszakot töltött együtt.

Házassági négyszögek

A kerti rozsdafarkúak, ezek a kis fehérmellű, fekete csőrű, rozsdapiros farkú madárkák már sokkal kevésbé hűségesek, mint a széncinkék. Warga

Kálmán a széncinkék mellett tulnyomórészt kerti rozsdafarkúakat figyelt meg. Ezeknél tartós házasságról szó sincs (tudvalevően két évnél tovább együttélést neveznek a madárvilágban tartós házasságnak), még a két éves házasságok is ritkák. Warga Kálmán a kerti rozsdafarkúaknál tapasztalta először, hogy a házaspárok — kicserélődtek. Egyes rozsdafarkú házaspárok cseréltek egy-két költési időszak után. Ilyen eset a széncinkékéknél nem fordult elő.

Kétnejűség

A magyar madártudós még további érdekességeket is tapasztalt a kerti rozsdafarkúaknál: kétnejűséget. A gyűrűvel megjelölt kis hím madárkákról megállapította, hogy egy időben két feleségük volt. Ezt úgy tudta megállapítani, hogy megfigyelte: egyidejűleg egy és ugyanazon költési időszakban a hím rozsdafarkú két nőstény rozsdafarkú fiókáit táplálta és gondoskodott róluk két különböző fészeken. Természetesen szabályszerű bigámiáról — írja Warga Kálmán — csak akkor beszélhetnénk, ha egy és ugyanazon fé-

szekben lakna a hím rozsdafarkú két felesége.

Arra, hogy egy fészeken két nőstény lakjon egy hímekkel, Warga Kálmán megfigyelései közben csak egyszer volt példa, de akkor is kétséget kizáróan kiderült, hogy a kerti rozsdafarkú férjének csak az egyik rozsdafarkú nőstény volt a felesége, a másik gyámoltásra szoruló — özvegyasszony volt.

Egy tavaszi napon az egyik rozsdafarkú házaspár fészében a férjet holtan találtam. Később egy rozsdafarkú házaspár hímtagja vette pártfogás alá az özvegyasszonyt csak azért, hogy a költési idő alatt táplálásról gondoskodjék.

Warga Kálmán rendkívül érdekes cikkéből tehát megállapítható, hogy a madarak házassági rekordideje öt esztendő, de ezt a hosszú hűséget csak a legritkább jellemű madarak vállalják. Madárországban a házasságok átlagideje két esztendő.

Kiderült még az is, hogy a madárferfiak jószívűek, pártolják az özvegyeket, valamint az is, hogy a széncinke és a kerti rozsdafarkú között óriási jellembeli eltérések vannak.

Fésüléssel és borotválással éppen úgy meg lehet gazdagodni, mint a fegyvergyártással...

Akinek 1000 dollárral fizették fésülését

(LONDON.) Az angol fővárosban néhány nappal ezelőtt tartották meg kongresszusukat az amerikai fodrászok. A kongresszussal kapcsolatban érdekes és a világon már többször megismétlődött példákkal bizonyították, hogy fésüléssel és borotválással éppen úgy meggazdagodhat az ember, mint a fegyvergyártással, vagy aranyásással.

Aki ügyes, találékonyság és ügyességét a divat szolgálatába állítja, mindig megtalálhatja számítását, hangzatos a kongresszus elnöke és kijelentését konkrét esetekkel is támasztotta alá. A vetélytárs legyőzéséhez mindezek előtt jó kéz és gyors munka szükséges.

A hajhullámosítás feltalálója

Francois Marcel, francia „hajművész”, fiatalkorában kőművességgel kezdte meg pályafutását. Francois mindössze tizenöt éves volt, nem bírta a nehéz munkát és így arra határozta el magát, hogy pályát változtat. Elhagyta a csengő téglát és habarcsot, majd Páris egyik előkelő fodrász-szalonjában beállott tanoncnak. Francois ügyeskező ifjú volt. Hamarosan meg-

kedvelték és így történt, hogy Francois egy napon arra kérte az egyik színesnőt, engedné mege, hogy saját tálmányu hajhullámosító „gépevel” megfésülhesse. A fodrász-szalonban senki sem tudott arról, hogy a fiatal segéd titokban min töri a fejét.

A színesnő eleinte vonakodott. Félt a hajhullámosító „géptől”. Francois Marcel megnyugtatta a színesnőt és megmagyarázta, hogy az olló mintájára készült hajstívtóvas teljesen ártalmatlan. A különben ünnepezt primadonna szívesen vette, hogy új frizúrával léphet a színpadra. Ez 1872 telén történt. Ez az év nevezetesen a fodrászat történetében. A téli évad után tavasszal már valósággal versengtek a nők, hogy az ünnepezt művésznőhöz hasonlóan hullámosított hajjal jelenhessenek meg a színházban, vagy hangversenyen. Francois Marcel egyszerű, hullámosító ollójával forradalmasította a divatot.

A hajstívtóvas azóta is a fésülés egyik nélkülözhetetlen eszköze. Ekörül sok vita is támadt, mert egyesek szerint a pálma nem Francois Marcellt, hanem egy XIV. Lajos korabeli fodrászt illeti, aki ezzel a divattal egyszer már meg-

hódította Párist. Minden körülmények között is Francois Marcel volt az, akinek módszere alapján még most is mesterkednek Páris, London és New York hajművészei, akik minduntalan vajmi új meglepetést tartogatnak a nők számára.

A kőművesből lett francia fodrász, Marcel 1890-ben dusgazdag emberként vonult nyugalomba. Milliói voltak a bankban és nyugalombavonulásakor így buduzott kedves rajongóitól:

— Reám már nincs szükség, Hölgyeim, az én módszerem még Afrikában is divatos. Ezer és ezer ismeretlen, a világ más részén élő társaim eltanulták művészetemet, ami nekem, gondatlan életet biztosít.

Politika a fodrász-szalonban

Francois Marcelhez hasonló szerencsében részesült Haby Frigyes, aki tizenévesen korában kezdte meg működését egy danzigi fodrászmesternél. Haby különös ügyességgel kezelte az akkori divathoz mért szakállt. Emellett kiválóan borotvált. Haby ügyességéről csakhamar tudomást szerzett Vilmos császár is, aki az ügyes borotváltatást szerződtette. Haby, a császári borotváltó hamarosan népszerűsége tett szert.

Berlinben fodrász-szalonjában számos diplomata és miniszter volt bejáratos, úgy, hogy a Haby-szalonban találkoztak a politika képviselőinek nagy része. Haby olykor sokkal előbb tudta meg, hogy mi várható a politikában, mint maga a politikusok. Amikor egy alkalommal Berlinben járt Sándor cár, nagyszegű vagyont ajánlott fel az ügyes „mesternek”, ha szalonját Berlinből Szentpétervárra helyezze át. Haby visszautasította az ajánlatot.

Vendégei közé maga a császár, külföldi uralkodók, miniszterek, követei és nagykövetei tartoztak, nem csoda, ha Berlin szívéhez nőtt. Haby ugyan csak milliós vagyonra tett szert. Utóda azonban rövid „uralkodás” után tönkrement. Igaz, ehhez a világháború is hozzásegített.

Érdekes annak a Sanfranciscoi fodrásznak a karrierje is, aki egy hajót Során Tanahiki szigetére vetődött. A benszülőttek törzsfője a borotvált hámorosan megkedvelte és udvari fodrászmesterré léptette elő. A törzsfőnök pénz helyett, minden fésülés és borotválás alkalmával egy-egy gyöngyszemet nyújtott át a „mesternek”, aki ezt sokkal szívesebben vette, mint a pénzt. Kiderült ugyanis, hogy a valódi gyöngyök igen nagy értéket képviselnek.

Az elegancia ára

London egyik leghíresebb divattervezőjének véleménye szerint — melyet a „Daily Mail” közöl — Anglia legjobb öltözködő hölgyei körülbelül négyszáz fontot költenek évenként öltözködésükre. Persze elég sokan vannak, akik még ennél többet is. Az átlagos gazdag angol asszony 1500 fontot költ évente ruházkodásra. A legtöbb gazdag nőnek öt-hat estélyi ruhája van.

A legelegánsabb londoni nők általában a következő ruhákat szokták tavasszal beszerezni:

Két közönséges ruha	40 guinea
Két vidéki ruha	40 „
Két városi ruha	40 „
Két délutáni ruha	20 „
Öt-hat estélyi ruha	30 „

(Egy guinea: 1 font és 1 shilling).

— A herceg megszorítja a nadrágszíjat. A 26 éves northumberlandi herceg bezárta ősei kastélyát, melyben család hatszázharminc esztendőn át lakott és egy kisebb villába költözött. Elhatározása előtt összehívta bérliát és elmondta nekik, hogy takarékoság okokból kell így cselekednie, az új adótörvények súlyosan nehezédnek rá. — Először a magam nadrágszíját szorítom meg — mondta. — A től függő embereket lehetőleg kimélni akarom.

Tartson lépést a korrall...

RUHÁIT FESTESSE ES TISZTITTASSA
A MODERN VEGYÉSZETTEL DOLGOZÓ

CZINK-GYÁRBAN